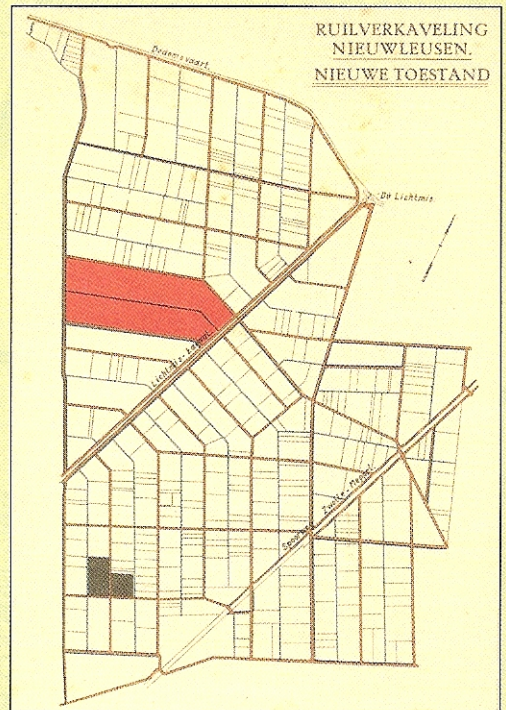
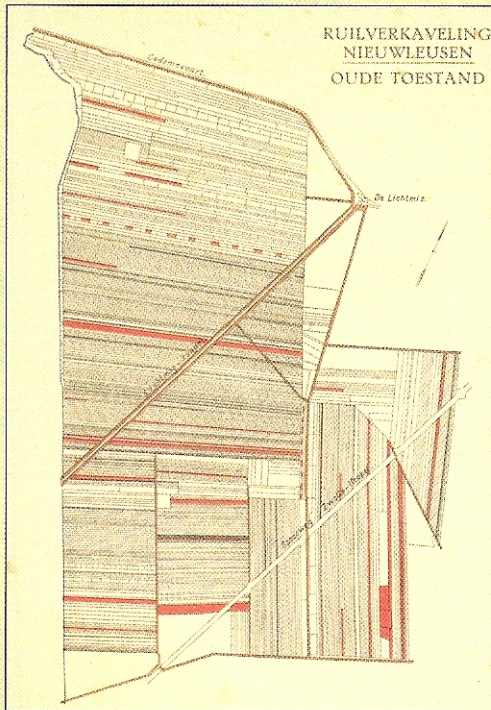

VERDEELD LAND

*De geschiedenis van de ruilverkaveling in Nederland
vanuit een lokaal perspectief, 1890-1985*

Simon van den Bergh

Historia Agriculturae 35

Tussen 1906 en 1985 is een groot gedeelte van het platteland van Nederland in het kader van de ruilverkaveling op de schop gegaan. Hoewel het wettelijk kader en de doelen van dit instrument in de loop van de tijd veranderden, bleef het principe van de ruilverkaveling gedurende deze bijna 80 jaar gelijk. Het landschap werd aangepast aan de zich in een hoog tempo moderniserende landbouw.

Aan de hand van een viertal voorbeeldprojecten wordt de geschiedenis van de ruilverkaveling uit de doeken gedaan. De nadruk ligt hierbij op de manier waarop men op lokaal niveau inhoud probeerde te geven aan de beginselen van de ruilverkavelingswet. Overheden en organisaties, boeren en burgers, voor- en tegenstanders, allemaal hadden ze een mening over de toekomst van de landbouw en de rol die een ruilverkaveling hierbij zou kunnen spelen. Door de acceptatie van het instrument te beïnvloeden en door de voorgeschreven procedures ruim te interpreteren of zelfs te wijzigen, kreeg de letter van de wet betekenis in het veld en veranderde het Nederlandse landschap van uiterlijk.

Historia Agriculturae is de serie die het NAHI sinds 1953 uitgeeft. Sinds 1998 is het NAHI vooral een instituut voor documentatie en onderzoek op het terrein van de Nederlandse agrarische geschiedenis, dat zowel gevestigd is aan Wageningen Universiteit als aan de Rijksuniversiteit Groningen. De resultaten van dit onderzoek worden in de reeks gepubliceerd.